

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

17.04.2013 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

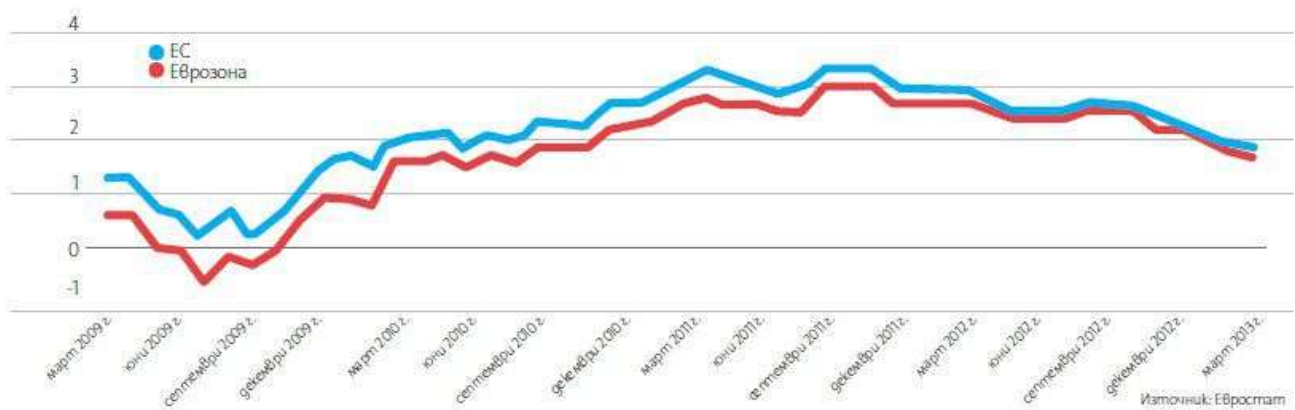
[Вестник Капитал daily](#)

✓ Инфлацията в еврозоната продължава да се свива

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/sviat/2013/04/16/2042627_inflaciata_v_evrozonata_produljava_da_se_sviva/

Инфлацията в еврозоната продължава да се понижава и през март, показват данните на Евростат. За последната година потребителските цени в 17-те държави, които използват еврото, са се повишили с 1.7%. Това отговаря на очакванията на повечето анализатори, като отчетената стойност на показателя е най-ниска от август 2010 г. насам, отбелязва Reuters. Месец по-рано инфлацията беше 1.8% на годишна база. Така за втори пореден месец инфлацията в региона остава под заложеното като цел от Европейската централна банка (ЕЦБ) равнище от 2%.

Годишна инфлация в еврозоната и в ЕС, в %

Според статистическите данни увеличението при цените на електроенергията и туристическите услуги се компенсират от спадове в стойността на горивата за транспорт и на телекомуникациите. През последния месец единствената страна от еврозоната, в която се наблюдава увеличение на инфлацията, е Португалия – повишението е до 0.7% на годишна база, в сравнение с 0.2% за февруари. Общо за ЕС годишната инфлация, отчетена през март, е 1.9% при 2% месец по-рано.

Натиск върху лихвата

Успокояването на инфлацията и слабото развитие на икономиката могат да се окажат допълнителен стимул в посока евентуално решение за понижаване на основния лихвен процент от страна на ЕЦБ в рамките на предвиденото за 2 май заседание. Според някои икономисти строгата политика по отношение на инфлационната цел в еврозоната спъва завръщането на икономиките към растеж, посочва Reuters. Същевременно през последните седмици представители на ЕЦБ намекват, че разхлабването на натиска върху цените би могло да доведе до допълнително облекчаване на паричната политика.

"Очакваме ЕЦБ да свие основната лихва с между 0.75% до 0.5% до средата на 2013 г. и да разгледа възможността за подобен ход дори още по-рано – през май", коментира икономистът от IHS Global Insight Хауърд Арчър, цитиран от агенцията. По думите му аргумент в посока необходимостта от подобен ход е както сбъдването на прогнозите за свиване на БВП в еврозоната през първото тримесечие на 2013 г., така и фактът, че към момента перспективите за второто тримесечие не изглеждат особено светли. Икономиката в паричния съюз навлезе в рецесия през 2012 г., като очакванията са през тази година свиването да продължи.

"Ако данните продължават да бъдат разочаровачни, което би предположило нов спад през второто тримесечие, ЕЦБ би могла да изиграе последния си традиционен коз с намаляването на лихвите", прогнозира пред Reuters Франсоа Кабо от Barclays. Според анкетиранияте от агенцията икономисти през 2013 г. икономиката в еврозоната ще се свие с 0.4%, като мнозинството от тях очакват ЕЦБ да обяви още мерки, с които да се противодейства на спада.

Облаци над икономиката

Страховете за бъдещето на икономиката в еврозоната намират отражение и в данните за инвеститорското доверие. Изготвяният от германския институт ZEW индекс, който измерва очакванията на инвеститорите и анализаторите за шест месеца напред, отчете рязък спад. Според публикуваните във вторник данни стойността му за април се понижава до едва 36.8 пункта в сравнение с рекордните за последните три години 48.5 пункта през март. Понижението е първото за последните пет месеца, като е по-осезаемо от очакваните от анализаторите стойности от около 41 пункта, пише Bloomberg.

Отслабването на инвеститорското доверие подновява опасенията за развитието на дълговата криза и за рецесията в еврозоната, която е основният експортен пазар на Германия. Въпреки това прогнозите на анализаторите са, че през първото тримесечие на 2013 г. най-голямата икономика в еврозоната ще се върне към растеж след отчетеното свиване с 0.6% в края на 2012 г.

"Не бих го нарекъл обрат, но все пак данните пораждат съмнения за стабилността на икономиката", коментира президентът на ZEW Клеменс Фюст.

В края на миналата седмица управителят на Bundesbank Йенс Вайдман обяви, че "не споделя песимизма по отношение на икономическите перспективи пред Германия" и не вижда причина за ревизия на прогнозите на институцията, припомня Bloomberg. Очакванията на германската централна банка са за 0.4% ръст на БВП на страната през 2013 г. За сравнение, прогнозата на ЕЦБ е за спад на БВП в еврозоната с 0.5%.

Важността на банковия съюз

Сред потенциалните заплахи пред икономическия растеж в Европа анализаторите очертават още забавянето във формирането на банков съюз, спасителният план за Кипър, както и постановеното от португалския съд решение, с което се отхвърлят мерките за икономии на правителството.

"Налице са все повече доказателства, че това са рискове пред растежа", коментира Клеменс Фюст от ZEW, цитиран от Reuters. По думите му един от факторите, чийто ефект може би се подценява, е последното развитие около дебата за изграждане на банков съюз. "Вземането на решения в тази сфера редовно се отлагат", посочва той. Това обаче според него поражда известни съмнения относно способността на страните от периферията на еврозоната да се справят със слабостта на финансовите си сектори.

В изслушване пред Европейския парламент във вторник управителят на ЕЦБ Марио Драги също призова страните от еврозоната да предприемат стъпки за бързо изграждане на пълен банков съюз, който да стабилизира финансовия сектор в региона. По думите на Драги приемането на юридическите предпоставки за създаване на централизиран банков надзор под егидата на ЕЦБ преди лятото е от "изключителна важност". След това Европа ще трябва да продължи напред и да изгради следващия "ключов елемент" на новата система – съвместен механизъм за реструктуриране или закриване на проблемни банки и за минимизиране на разходите за данъкоплатците, пише Associated Press.

Тази стъпка се посреща с неохота в Германия, където са налице опасения, че на страната може да се наложи да поеме разходите по спасяване на финансови институции от други европейски държави, пише Associated Press. Берлин, който има подкрепата на страни като Австрия, призовава за промени в учредителните договори на ЕС, с които да се регламентира изграждането на банковия съюз. Евентуалното инициране на такава процедура обаче повдига въпроси за това колко бързо ще могат да бъдат приети измененията, отбелязва Reuters.

✓ Преките чуждестранни инвестиции отново намаляват

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/04/16/2042769_prekite_chujdestranni_investicii_otново_namaliivat/

Сигнал за повишено внимание. Така накратко може да се обобщи на порцията макроикономически данни, поднесена от Международния валутен фонд и Българската народна банка.

От една страна, централната банка показва, че притокът на преки чуждестранни инвестиции към България намалява, а от друга страна, МВФ потвърди прогнозата си за икономическия растеж. Тя обаче сочи, че брутният продукт ще се покачва с 1.2% през 2013 г., или почти двойно по-бавно от средния темп за Източна Европа, който се очаква да е 2.2%.

Самата прогноза за развитието на еврозоната пък сочи рецесия от 0.3% през тази година, което е под очакванията на правителството и означава, че е възможно да се реализира по-негативен сценарий и за българската икономика.

Във всичките си изказвания досега служебният министър на финансите Калин Христов е заявявал, че при възстановяване на икономиката в еврозоната България ще постигне планирания икономически растеж за годината, но няма да има значително увеличаване на заетостта и доходите.

Какво сочат данните

Българската народна банка обяви, че преките чуждестранни инвестиции за януари и февруари са в размер на 40.3 млн. евро. Това е 13 пъти по-малко в сравнение с ревизираните данни за инвестициите през първите два месеца на миналата година. Спад има обаче и спрямо суровите данни от миналия април, когато оценката за чуждите инвестиции сочеше стойност от 80.6 млн. евро.

За забавяне на капиталовите потоци към България сигнализира и общата сума на чуждите инвестиции от последните 12 месеца. Тя е 994 млн. евро, или в 2.5% от брутният вътрешен продукт, докато за предходните 12 месеца в България са били инвестирани 1.5 млрд. евро, или 4.3% от БВП.

По този показател е възможно да има изкривяване на данните, защото част от вътрешнофирменото кредитиране, което чуждестранни централи отпускат към подразделенията им в България, също се броят за инвестиции. В този случай обаче изплащането на заеми може да сочи, че чуждите централи не виждат възможности за разрастване на дейността си в България и поради това предпочитат да си получат отпуснатите по-рано средства.

Вложенията в т.нар. друг капитал, които обхващат именно вътрешнофирменото кредитиране, нетно намаляват с 22 млн. лв., а за същия период на миналата година е имало положителен капиталов поток от 380 млн. лв. В дялов капитал са вложени 50 млн. евро при 127 млн. евро за първите два месеца на миналата година. Реинвестираните печалби също се свиват наполовина и размерът им е 12.8 млн. евро.

Ако тенденцията, която се наблюдава още от края на миналата година, се затвърди и през второто тримесечие, ще е сигнал, че в България се реализират рискови сценарии, свързани с политическата криза и продължаващата рецесия в еврозоната, които могат да забавят икономическото възстановяване. Справка с данните за платежния баланс показва, че

износът за първите два месеца расте със 17%, което дори и при ниската база от миналата година показва, че експортно ориентираните компании все пак са намерили пазар за продукцията си и е напълно възможно.

За сметка на това обаче политическата криза и общата несигурност може да са отказали компании от инвестиции до провеждане на парламентарните избори и сформирването на ново правителство. Точно това прогнозираха и повечето анализатори в края на февруари, след като правителството на Бойко Борисов подаде оставка.

Рисковете за България

В конвергентната програма за развитието на България в следващите три години, която служебното правителство е изпратило в Брюксел, вече се прогнозира, че икономическият растеж ще е само 1% през тази година, след като бюджетът бе приет с прогноза за растеж от 1.9%.

Растеж от 1% е граничната стойност, при която бюджетът ще може да се изпълни при сегашните си мерки, без да се налагат допълнителни съкращения и рискове от допълнително забавяне на възстановяването.

Според българското правителство обаче този растеж ще се реализира, ако европейската икономика нарасне с 0.1% през тази година. Негативният сценарий на управляващите е за рецесия в еврозоната от 1%, при което България ще бъде засегната чрез по-ниско потребление и свиване на износа с 0.6%, а цялостният резултат за икономиката ще е рецесия 0.4%.

Прогнозата на Международния валутен фонд за растежа в еврозоната е нейният брутен продукт да се свие с 0.3%, а това е под основния сценарий на служебния кабинет и над най-негативното допускане.

Притесненията на МВФ

За разлика от миналата година Международният валутен фонд посочва, че перспективите пред световната икономика са се подобрили вследствие от политическите решения за справяне с дълговата криза на еврозоната. Проблемите обаче остават, предупреждават от международната организация и допълват, че икономическото възстановяване сред развитите държави ще е по-бързо в САЩ и по-бавно в Западна Европа.

"Вече сме преминали към възстановяване на три скорости. От една страна, са нововъзникващите пазари и развиващите се държави, които показват стабилно развитие. Има обаче голяма разлика между възстановяването на американската икономика и тази на еврозоната", коментира главният икономист на МВФ Оливие Бланшар.

Последната прогноза на МВФ е през тази година световната икономика да нарасне с 3.3%, а през 2014 година глобалният растеж да стигне 4%.

Вестник Преса

✓ МВФ прогнозира 1,2% ръст на българския БВП през 2013

<http://pressadaily.bg/publication/13231-%D0%9C%D0%92%D0%A4-%D0%BF%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%80%D0%B0-12-%D1%80%D1%8A%D1%81%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%8F-%D0%91%D0%92%D0%9F-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7-2013>

Международният валутен фонд публикува прогнозата си за ръста на реалния БВП на България през тази и следващата година, според която той ще бъде съответно 1,2 и 2,3%.

МВФ публикува днес априлския Обзор на световната икономика (World Economic Outlook, WEO). В него Фондът повторно понижи прогнозата си за растежа на световния БВП през 2013 до 3,3%. В октомврийския си Обзор финансовата институция прогнозира растеж на този показател до 3,6%, а през януари намали оценката си до 3,5%.

Основните причини за това са по-ниският от очакваното ръст в САЩ и продължителната рецесия в еврозоната.

Световният кредитор отбеляза, че краткосрочни рискове продължават да съществуват, особено в зоната, споделяща единната валута. Спасителният план на Кипър и крехкото състояние на Италия може да създадат нови препятствия.

МВФ изтъкна, че очаква забавяне на растежа и в развиващите се икономики като Русия, Китай, Бразилия и Индия.

След като опасността от внезапни кризи отмина, фондът посочи, че остава верен на предходната си прогноза за световен растеж от 4% през 2014, "ако политиките заобикалят пречките и изпълняват своите обещания".

Перспективите днес в общи линии са по-добри от миналогодишните, след като двете най-големи заплахи в краткосрочен план бяха премахнати – опасността от разпад на еврозоната и рязък икономически срив на Съединените щати.

Въпреки това, двете гигантски икономики продължават да вървят надолу. Растежът на САЩ ще достигне едва 1,9% през т.г. заради по-тежките съкращения на разходите, а този в еврозоната ще бъде отрицателен – минус 0,3%.

"Прогнозата за отрицателен растеж на еврозоната отразява не само слабостта в периферията, но и недостатъците в ядрото. Растежът на Германия се засилва, но все пак ще бъде под процент през 2013", обясни Оливие Бланшар – главният икономист на Фонда. В зоната, посочи той, подобрението на обстановката не достига до бизнеса и домакинствата, защото "банките са все още осакатявани от слабата доходност и ниските капитали, а това ограничава достъпа до кредити".

Еврозоната е най-големият риск за световния растеж в краткосрочен план, изтъкна МВФ, позовавайки се на "несигурността в Кипър, италианските политици и уязвимостите на периферията".

Япония е една от малкото светлинки в мрака, погълнал водещите икономики. Усилията на Токио да излекува своята икономика с агресивно смекчаване на валутната политика доведе до повишаване на перспективите за растеж до 1,6 до 1,2%.

Останалите водещи сили не могат да се похвалят със същото. МВФ свали прогнозата си за растежа на Китай с 0,1 до точно 8% и тази за развитието на Бразилия – с 0,5 до 3%.

Азия и Субсахарска Африка остават добре подкрепени от устойчивото си вътрешно потребление, но би трябвало обстановката там също да се подобри, ако еврозоната и САЩ наберат инерция.

Близкият изток и Северна Африка обаче продължават да страдат от тежките си политически реформи, инфлацията и напрежението на валутните пазари.

Експертите заявиха, че появилите се оплаквания относно курсовете на валутите са предимно "преувеличени". "Щатският долар и еврото изглеждат сравнително надценени, а юанът – сравнително недооценен. Доказателствата за оценката на йената са смесени".

✓ Вдигат пенсиите с 1,8% през 2014 г.

<http://pressadaily.bg/publication/13196-%D0%92%D0%B4%D0%B8%D0%B3%D0%B0%D1%82-%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%81%D0%B8%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%81-18-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7-2014-%D0%B3./>

От 2014 г. пенсиите ще бъдат увеличавани ежегодно с процента на инфлацията за предходната година.

Финансовото министерство прогнозира индекс на потребителските цени за 2013 г. от 1,8%.

Това е заложено в подготвен от ведомството документ - проект на конвергентна програма на България за 2013-2016 г.* Раздел в нея е посветен на дългосрочните бюджетни перспективи. Очаква се инфлацията за 2014 г. да бъде 2,7%, а през 2015 г. и 2016 г. - 2,6%. На практика държавата абдикира от прилагането на т.нар. златно швейцарско правило, което предвижда ежегодна индексация с 50% от ръста на инфлацията и с 50% от ръста на средния осигурителен доход за предходната година. В документа се признава, че така се пести от разходите за пенсии.

В края на 2012 г. те са 9,3% от БВП. Предвижда се те да са 7,95% към 2030 г. Пенсията ще е все по-малък процент от заплатата, която си получавал. Сега е средно 45% от нея. През 2015 г. ще бъде под 44%, през 2020 г. - под 40%, а през 2060 г. - под 36%.

В документа се прогнозира намаление на работещите и увеличение на пенсионерите. Сега 100 осигурени изхранват 79 представители на третата възраст. След 2020 г. съотношението ще става по-неблагоприятно, за да достигне 100 към 98,6 през 2060 г. По данни на Националния осигурителен институт през 2010 г. т.нар. коефициент на зависимост е бил 78.

За 2013 г. се предвижда разходите за пенсии да са малко над 7,852 млрд. лв., за 2014 г. - близо 8,159 млрд. лв., а през 2030 г. - 12,318 млрд. лв.

**Програмата е изработена на базата на сценарий за развитие на българската икономика, който се основава на допускането за спиране на спада на БВП на ЕС през 2013 г. и отчитане на слаб растеж от 0,1%.*

Публикации за сивата икономика в България

[Вестник Сега](#)

✓ България остава най-сивата икономика в ЕС

<http://www.segabg.com/article.php?id=645421>

България трайно е окупирала челната позиция в една мрачна европейска класация - за сенчестата икономика. С около 32% дял на сивия сектор страната е непоклатима на първото място сред 31 европейски държави, показва мащабно изследване на проф. Фридрих Шнайдер от университета "Йохан Кеплер" в Линц, Австрия, и консултантската компания AT Kearney. За сравнение №2 в ранглистата - Румъния, има малко под 30% "неформална" икономика, средният процент за ЕС е около 19 на сто, а отличниците Холандия, Австрия и Люксембург са свели проблема до под 10 процента.

Огромният дял на сивия сектор в България - на практика една трета спрямо brutния вътрешен продукт, се дължи най-вече на т. нар. "недеклариран труд" - наемането на работници без договори, или с уговорки за доплащане на заплати и надници в плик, на тъмно, за "пестене" от данъци и осигуровки. Според доклад на Европейската комисия "За по-добро управление на данъците в ЕС", огласен през януари, през 1995-2006 г. у нас делът на "сенчестите" отношения на трудовия пазар се е движил между 22 и 30%. За сравнение в страни като Австрия, Дания, Англия става дума за около 2-3 процента. ЕК цитира разработки отново на проф. Шнайдер.

Всички тези данни би трябвало да "затворят устите" на партиите в България, които в предизборната кампания яростно се нападат помежду си за мащабите на сивата икономика и за това кой е виновен, че сме №1 в Европа. Оказва се, че никое правителство в последните петилетки не е постигнало прелом в битката със сивия сектор и че в България нарастването и свиването на сенчестата икономика се случва точно както и в останалите европейски държави. Както се вижда, укриването на доходи и данъци дори е намалало леко през миналата година. Това установи и Центърът за изследване на демокрацията при представянето на свое изследване за неформалната икономика в началото на годината. Тогава Регине Шуберт, директор на фондация "Фридрих Еберт" за България, коментира понижението така: "Това е все едно да съм имала 41 градуса температура, а сега да се радвам, че имам само 40.5 градуса".

Дял на сивата икономика и сивата заетост, % от БВП по години

2005	2008	2010	2011	2012
34.4	32.1	32.9	32.3	31.9

Източник: Европейската комисия, Improving tax governance in EU Member States